

Overdracht College-Raad

Datum 11 januari 2018

onderwerp	Beantwoording art 45 vragen VVD - experiment participatiewet en uitvoeringspraktijk tegenprestatie
portefeuillehouder	Eefke Meijerink
informant	Kolk, Henk van der (3254)
medeopstellers	Esterik - Beelen, Monique van Noor, Richard (3257)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording art 45 vragen VVD - experiment participatiewet en uitvoeringspraktijk tegenprestatie

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

Beantwoording door het college van artikel 45 vragen VVD inzake experiment participatiewet.

Informatienota voor de raad

Datum 5 december 2017

Onderwerp	Artikel 45 vragen VVD inzake experiment participatiewet.
Versienummer	

Portefeuillehouder Eefke Meijerink

Informant H. van der Kolk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 3254
Email H.van.der.Kolk1@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Beantwoording door het college van artikel 45 vragen VVD inzake experiment participatiewet.

Datum 5 december 2017

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

De VVD heeft vragen gesteld over het experiment participatiewet n.a.v. een brief van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer over de situatie in Amsterdam. Het college heeft daarop de volgende antwoorden:

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de Kamerbrief Onderzoek effectievere uitvoering Participatiewet door Amsterdam?

Antwoord:

Ja.

Vraag 2

Hoe vergelijkt u het Zwolse bijstandsexperiment met de stelling van de staatssecretaris in de Kamerbrief van 1 december 2017 dat om manoeuvreerruimte binnen de Participatiewet te hebben, dit alleen kan tenzij de voor de belanghebbende geldende verplichtingen worden gehandhaafd? Welke verplichtingen zijn in het Zwolse experiment vervallen?

Antwoord:

De brief van de staatssecretaris richt zich op de situatie in Amsterdam en (ook) Utrecht. Deze gemeenten hebben een verzoek gedaan een onderzoek te binnen de kaders van de AMvB. Onlangs hebben deze gemeenten gekozen om een onderzoek in te richten buiten de AMvB en binnen de Participatiewet. Amsterdam heeft haar verzoek aangewezen te worden als experimenteergemeente (AMvB) inmiddels ingetrokken. Overigens wordt door de staatssecretaris in de brief geconcludeerd "dat de voorgenomen werkwijze (van het onderzoek door Amsterdam) past binnen de kaders van de Participatiewet".

Zwolle heeft (al eerder) gekozen voor een onderzoek binnen mogelijkheden en grenzen van de Participatiewet (en buiten de AMvB). Het onderzoek vergelijk 2 aanpakken: zelfsturing en bestaand beleid. Omdat het onderzoek binnen de Participatiewet is gepositioneerd. Geldt voor beide groepen de arbeidsverplichtingen. Deze verplichtingen zijn dus niet vervallen. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat deelnemers van beide onderzoeksgroepen werken aan hun eigen (arbeids)participatie. Dat wordt ook bij aanvang gecommuniceerd met de deelnemers. Wel is er een verschil in initiatief en frequentie over de controle op inzet en inspanningen. Bij de ene onderzoeksgroep "zelfsturing" ligt het initiatief vooral bij de deelnemer. Bij de andere groep ligt dit initiatief vooral bij de consulent.

Vraag 3

Uw ambtsvoorganger heeft gesteld dat er geen controle op de arbeidsplicht is. Hoe is het mogelijk te weten of mensen aan verplichtingen voldoen als het geen controle is? Kunt u uitleggen wat je aan een plicht hebt, terwijl je geen weet hebt of mensen er aan voldoen?

Antwoord:

Datum

5 december 2017

In het participatiebeleid van Zwolle gaan we uit van het vertrouwen op basis van afspraken die worden gemaakt in een persoonlijk actieplan. Ook als het gaat om arbeidsverplichtingen. Deze afspraken worden gemaakt met het doel om werk te vinden of anders weer arbeidsfit te worden.

In beide onderzoeksgroepen wordt de deelnemer gevolgd en besproken welke inzet en inspanningen zijn verricht om te participeren. Omdat het initiatief bij de onderzoeksgroep “zelfsturing” vooral bij de deelnemer zelf ligt, wordt eenmaal per jaar de stand van zaken besproken.

Vraag 4

Bent u het met de VVD eens dat vanwege de onwetendheid of het Zwolse experiment wel wettelijk is, en dus niet toetsbaar is of Zwolle aan de wet voldoet, deze per direct moet worden gestopt, totdat de wettelijkheid wel toetsbaar is?

Antwoord:

Nee. Voor het Zwolse onderzoek is een bewuste afweging gemaakt en is juridisch informatie ingewonnen bij Schulink (een online kennisbank waar juridische kwesties voorgelegd kunnen worden) voor wat betreft het al dan niet ontheffen van arbeidsplicht. In de brief van de staatsecretaris van 1 december staat ook vermeld wat wettelijk mogelijk is en welke ruimte gemeenten hebben. Zoals beantwoord onder vraag 2 gelden in Zwolle voor beide onderzoeksgroepen de arbeidsverplichtingen. Overigens is het onderzoek inmiddels gestart.

Vraag 5

Indien het antwoord op vraag 4 ‘nee’ is, bent u bereid zo spoedig mogelijk met het ministerie in gesprek te gaan om ervoor te zorgen dat het Zwolse experiment of A) toetsbaar binnen de criteria van de Participatiewet valt. Of B) binnen de kaders van de experimenteerruimte in de AMvB valt?

Antwoord:

Gemeenten die gebruikmaken van de AMvB dienen toestemming te vragen aan het Ministerie. Dat geldt niet voor gemeenten, zoals Zwolle, die een onderzoek doen binnen de kaders van de Participatiewet.

Vraag 6

Hoe is op dit moment de Zwolse verordening tegenprestatie ingericht? Op welke manier leveren mensen in de bijstand precies een tegenprestatie? Kan dit verduidelijkt worden met een aantal voorbeelden?

Antwoord:

In het Zwolse participatiebeleid gaan we uit van “het naar vermogen meedoen”, “vertrouwen” en “wederkerigheid”.

Met inwoners die (gedeeltelijk) kunnen werken worden in de uitvoeringspraktijk afspraken gemaakt en vastgelegd in een persoonlijk actieplan. Indien er voorlopig nog geen sprake is van kunnen werken (bijvoorbeeld als gevolg van multi problematiek), dan worden deze inwoners ontheven van arbeidsverplichtingen en er worden gerichte afspraken gemaakt maatschappelijke nuttige activiteiten te doen. Deze afspraken worden vastgelegd in een ondersteuningsplan als onderdeel van een brede ondersteuningsvraag. Ervaring leert dat de meeste inwoners zonder mogelijkheden om te kunnen werken, graag mee willen doen middels vrijwilligerswerk of mantelzorg.

Vraag 7

Datum 5 december 2017

De Zwolse tegenprestatieverordening stelt: "De gemeente zal in bepaalde gevallen na overleg een belanghebbende vragen naar vermogen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten."

Hoe staat dit in verhouding met de uitspraak van de staatssecretaris en de Raad van State getuige de volgende tekst uit de Kamerbrief van 1 december 2017? "Uit de voorlichting van de Raad van State blijkt in essentie dat het verrichten van een tegenprestatie niet geheel en al kan afhangen van de wensen en daarmee geheel en al kan afhangen van de vrijwillige medewerking van de uitkeringsgerechtigde, zodat de gemeenteraad in zijn verordening moet regelen dat het college bevoegd is om een tegenprestatie verplicht op te dragen."

Kan de wethouder duidelijk inzichtelijk maken in hoeverre de verordening tegenprestatie van Zwolle voldoet aan de wettelijke voorschriften en de duiding uit de geciteerde Kamerbrief?

Antwoord:

Elke gemeente heeft de verplichting haar beleid tegenprestatie vast te leggen in een gemeentelijk verordening. Dat heeft Zwolle ook gedaan en daarmee voldoet Zwolle aan de Participatiewet.

Zwolle gaat uit van wederkerigheid. Dat betekent dat bij ondersteuning verwacht wordt dat een inwoner zelf ook inspanningen verricht door planmatig te werken aan problematiek die mogelijk de (arbeids)participatie in de weg staan. Het is per inwoner afhankelijk van de situatie of en in hoeverre iemand kan worden ontheven en/of maatschappelijk nuttige activiteiten kan verrichten. Dat wordt per situatie beoordeeld in het kader van een brede ondersteuningsvraag. De individuele afspraken die hierover gemaakt worden zijn daarmee niet vrijblijvend.

Vraag 8

In de Zwolse verordening staat niet dat het college bevoegd is om een tegenprestatie verplicht op te dragen. Het kabinet stelt dat dit wel moet. Op welke termijn kan de gemeenteraad een aangepaste verordening verwachten? Is de wethouder het met de VVD eens dat we zo spoedig mogelijk een voorstel dienen te ontvangen om de tegenprestatie in Zwolle wel in lijn te brengen met de wettelijke voorschriften?

Antwoord:

Nee. De vraag veronderstelt dat de Zwolse verordening niet in lijn is met de participatiewet. Zoals onder vraag 7 is beantwoord is dat wel het geval.

Vraag 9

Kunt u deze vragen een voor een beantwoorden?

Antwoord:

Ja.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

voorstel

Zwolle

Datum

5 december 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Datum

5 december 2017